

Kertész Péter A Szentendrei Zsidó Temető Bejáratánál

Ez a szentendrei zsidó temető. Gyönyörű a kapuja, a Jávor Piroska nevű, kitűnő szentendrei festőművész rajzolta meg. A kép a kapu avatásakor készült, ez én vagyok, és ez a 'Zsinórmérték' című könyvemnek a borítója [Ulpius ház, Budapest, 2004]. A nyugdíjaskornak a mindenféle szerencsétlenkedéseivel függ össze: a szakmától való elszakadás, a szakma feladása meg mindenféle megalázó helyzet, hogy végül kitaláltam, hogy rendbe hozom az ötven éve pusztuló,

kirabolt szentendrei zsidó temetőt, ami nagyon szép! Ez a városnak egy nagyon értékes helyszíne, mert még az 1830-as évekből is maradtak sírok, már akkor éltek és temetkeztek itt zsidók. Ha nem is volt nagy közösség, de mindenképpen mértékadó zsidó közösség volt, miközben a Szálasi itt töltötte a víkendjeit, meg az első nyilas képviselő is Szentendréről került ki. Aminek persze semmi köze ahhoz, hogy valaki most zsidózik Szentendrén. Ez nem örökölhető! Én vagyok a temető gondnoka. Havi hétezer forintért, amiért már le se kaszálják a fűvet. De ez egy nagyon hasznos tevékenység. Ez ma zárt temető, a háború óta nem temettek. Majd megítélik, hogy engem ide engednek-e elföldelni, vagy sem. Amikor a gyerekek kicsik voltak, akkor mi nem tartottuk a karácsonyt. És állandóan beráncigálták őket mindenhova, hogy kisfiam, kislányom, nálam nézheted naphosszat a karácsonyfát! És egyszer csak elmentem, és vettem egy karácsonyfát, végig húzva a vállamon, olyan voltam, mint Krisztus a kereszttel! Végigjöttem Szentendrén december 13-án vagy 18-án, már nem tudom. És a gyerekek borzasztó boldogok voltak. Fölállítottuk a fát már december 21-én, mondták is a 'Magyar Nemzet'-nél, hogy az öreg előre hozza a karácsonyt! Ez túró! Ez nem karácsony volt, föl volt díszítve a fa, ugyanúgy kaptak ajándékot a gyerekek, de nem engedték be a Jézuskát, nem énekeltük el azt, amit nem tudunk elénekelni, és lemezen se szereztük be. De a gyerekek örültek, és megkíméltem őket attól, hogy szomorúak legyenek, hogy bezzeg másokat ilyenkor mi mindennel elhalmoznak. Mikor a lányom hazajött Izraelből, azt mondta: ?Apa! Vége a karácsonyoknak!? És akkor Hanukakor gyertyát gyújtottunk, ha a fiaim közül valamelyik itt van, akkor ő mondja a brohot, ha nem, akkor a feleségem. Az idősebb fiam más imát is tud, miután ő olvas héber szöveget, imakönyvből is tud felolvasni. Mióta szanaszét hullott a család, azóta gyakorlatilag ez megszűnt. Ha az unokámék történetesen akkor vannak itt, amikor az első vagy az akárhányadik gyertyát kell meggyújtani -- az unokáknak ez egy nagyon látványos valami --, akkor ez megtörténik.